

**К.е.н. Чорнодон В.І.**

*Вінницький інститут економіки*

*Тернопільського національного економічного університету*

## **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ САДІВНИЦЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Садівництво є наукомісткою галуззю сільського господарства. Впровадження інновацій у галузі здійснюється шляхом поширення у виробництві нових технологій, видів продукції, ефективних організаційних структур виробництва та праці, зокрема виділяють такі нововведення: технологічні, конструкторські, інтеграційні, організаційно-управлінські, заощадження витрат ресурсів і поточної праці.

Нині спостерігається сповільнення процесу освоєння результатів наукових розробок, що знижує ефективність вітчизняного виробництва плодів і ягід, створює умови для постачання на вітчизняний ринок продукції іноземного виробництва значно нижчої якості. Адже, доведено, що технологічні інновації забезпечують майже на 40% ефективність виробництва. Виробництво товарно-садівницької продукції має передбачати якнайповніше використання наявного економічного потенціалу. Перевага повинна надаватися виробництву, що забезпечить швидкий обіг капіталу і таким чином сприяє швидкій окупності капітальних вкладень. Цим вимогам відповідають насадження на слабкорослих і середньорослих підщепах із загущеними схемами садіння, сортами, які рано вступають у плодоношення й стійких до хвороб.

На економічну ефективність виробництва плодоягідної продукції впливають макроекономічні, ринкові, природно - кліматичні, організаційні та технологічні фактори. Всі вони є взаємопов'язаними, а їх сукупність, реалізована в оптимальних конструкторсько-регламентних рішеннях,

визначає доцільність, ефективність та інвестиційну привабливість виробництва цієї продукції.

Сучасний стан інвестиційної діяльності у садівництві значною мірою зумовлений загальним станом економіки, політичною ситуацією в країні, податковою та фінансово-кредитною політикою уряду, рівнем інфляції й іншими чинниками, а також підходами, що перейшли у спадок від командно-адміністративної системи.

Комплексні наукові розробки найбільшою мірою реалізуються при створенні насаджень, при цьому виникає потреба у вдосконаленні технологічних процесів на всіх етапах розвитку саду, зокрема періоду плодоношення, що вимагає підготовки інноваційних проектів. Необхідно здійснити організацію інформаційно-консультаційних служб, які передусім займались доведенням до товаровиробника новинок галузі та забезпечували консультативними, проектними, договірними роботами на основі тісної співпраці з науковими установами.

Система: створення - розповсюдження - впровадження інновацій забезпечує єдність інноваційного процесу і досягнення очікуваного результату від інноваційної діяльності.

Основними напрямками реалізації інновацій у галузі на даний час є:

- використання досягнень вітчизняної і світової селекції, що відображають найважливіші напрями вдосконалення селекційно-генетичного потенціалу, від якого безпосередньо залежить рівень продуктивності насаджень та ефективність їх використання;
- екологізація виробництва, подолання процесів деградації і руйнування природного середовища, зниження рівня використання енергоресурсів;
- збільшення обсягів вирощеної продукції на основі підвищення родючості ґрунту, зростання врожайності сільськогосподарських культур і поліпшення якості продукції;

- вдосконалення організаційно-економічних відносин в процесі виробництва, що сприяє здійсненню не тільки простого, але і розширеного відтворення;
- вдосконалення системи реалізації продукції на основі маркетингу і організація внутрішньогосподарчої переробки продукції й фірмової торгівлі;
- впровадження нових, перспективніших форм організації виробництва і управління, направлених на максимально ефективне використання всіх елементів виробництва, робочої сили, знарядь і предметів праці;
- вдосконалення мотивації праці і матеріальне стимулювання працівників;
- вдосконалення кредитно-фінансового механізму АПК, податкової системи і принципів ціноутворення на сільськогосподарську продукцію;
- впровадження в практику нових організаційних форм виробництва з вдосконаленням системи планування, управління, обліку і контролю виробництва на базі використання нових інформаційних технологій.

З метою стимулювання інноваційної діяльності в садівництві необхідно реалізувати заходи по підтримці розвитку науки, законодавчо врегулювати ліцензійну діяльність, патентну охорону сортів, забезпечити пільгові податкові умови садівницьким підприємствам на період до переходу молодих насаджень у склад плодоносних.

Реалізація всього комплексу організаційно-економічних заходів на макрорівні, в регіонах і конкретних підприємствах повинна створити умови для стабілізації виробництва і подальшого економічного розвитку, підвищення ефективності агропромислового виробництва.

Для прискорення розвитку інноваційних процесів у промисловому садівництві повинні вдосконалюватися система фінансово-кредитного забезпечення, запроваджуватися елементи спеціального податкового регулювання інноваційної діяльності. А основними складовими інвестиційної

політики в галузі мають бути: фінансове оздоровлення товаровиробників, вибір конкурентноздатних інвестиційних проектів на конкурсній основі; орієнтація товаровиробників на швидку окупність вкладених фінансових ресурсів, облік і впровадження досягнень науково-технічного прогресу.